

รายวิชา สังคมศึกษาฯ

รหัสวิชา ส23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน

ครูวิชิต ลือยศ

เรื่อง

พุทธปณิธาน 4

พุทธปณิธาน 4

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : truthseeker08. พิธีกรรม. <https://pixabay.com/th/photos/พิธีกรรม-พุทธศาสนาเถรวาท-พุทธ-3335526/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Sasin Tipchai. พระสงฆ์. <https://pixabay.com/th/users/sasint-3639875/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ**บอก**ความหมาย
และองค์ประกอบของพุทธปณิธาน 4
ได้ถูกต้อง

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.
<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่
4 กรกฎาคม 2559

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถอธิบาย
คุณสมบัติของพุทธบริษัท 4
ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถยกตัวอย่าง
การนำหลักธรรมพุทธปณิธาน 4
ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่า

ของพุทธปณิธาน 4

ในมหาปริณิพพานสูตร

ได้อย่างมีเหตุผล

คำถาม

ประจำบทเรียน

นักเรียนคิดว่า พุทธบริษัท 4
คืออะไร และประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง

พุทธปณิธาน 4

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : truthseeker08. พิธีกรรม. <https://pixabay.com/th/photos/พิธีกรรม-พุทธศาสนาเถรวาท-พุทธ-3335526/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Sasin Tipchai. พระสงฆ์. <https://pixabay.com/th/users/sasint-3639875/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

ความหมาย

พุทธปณิธาน 4

ความตั้งใจอย่างแน่วแน่
ของพระพุทธเจ้า
ในอันที่จะเผยแผ่ศาสนาธรรม

ก่อตั้งประดิษฐานพระพุทธศาสนา
ให้ดำรงมั่นคง
ก่อนที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน

“พระพุทธเจ้าทรงมีปณิธาน
ที่เรียกว่าพุทธปณิธานทั้งสิ้น
4 ประการ”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ประการที่ 1

ตราบเท่าที่**ภิกษุ**

ยังไม่เจ็บแผลม

ไม่ได้รับการแนะนำ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : https://www.freepik.com/premium-photo/two-monks-monks-meditation-trees-with-sun-ray-buddha-religion-concept_2562542.htm.

ไม่แก่ล้าว้า ไม่เป็นพหูสูต
ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เป็นต้น
พระองค์จะไม่ปรินิพพาน

ประการที่ 2

ตราบเท่าที่ภิกษุณี

ยังไม่เฉียบแหลม

ไม่ได้รับการแนะนำ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : พลังจิต. กว่าจะมาเป็นภิกษุณี.
<https://palungjit.org/threads/กว่าจะมาเป็น-ภิกษุณี.324127/>

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2555

ไม่แก้อ้วกล้า ไม่เป็นพหูสูต
ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เป็นต้น
พระองค์จะไม่ปรินิพพาน

A group of people, mostly men, are sitting on the floor in a large, well-lit hall, practicing meditation. They are wearing white robes and are seated on green mats. Some are holding small golden bowls with white flowers. The hall has large windows on the left side, and there are framed pictures on the walls. The text is overlaid on the right side of the image.

ประการที่ 3

ตราบเท่าที่อุบาสก

ยังไม่เฉียบแหลม

ไม่ได้รับการแนะนำ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : ดึงสติ ฝึกจิตให้สงบกับสถานที่ปฏิบัติธรรม สงบร่มรื่น ในแต่ละภาค

<https://shopee.co.th/blog/best--meditation-retreats-thailand/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563

ไม่แก่ล้าวกล้า ไม่เป็นพหูสูต
ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เป็นต้น
พระองค์จะไม่ปรินิพพาน

ประการที่ 4

ตราบเท่าที่อุบาสิกา

ยังไม่เฉียบแหลม

ไม่ได้รับการแนะนำ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : ดึงสติ ฝึกจิตให้สงบกับสถานที่ปฏิบัติธรรม สงบร่มรื่น ในแต่ละภาค

<https://shopee.co.th/blog/best--meditation-retreats-thailand/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563

ไม่แก้งกล้า ไม่เป็นพหูสูต
ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เป็นต้น
พระองค์จะไม่ปรินิพพาน

ความหมาย

พุทธบริษัท 4

บุคคลที่ดำรงไว้ซึ่ง
พระพุทธศาสนาประกอบด้วย
4 บุคคล

ភិក្ខុ ភិក្ខុណី
ខុបាសក ខុបាសិកា

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า
พุทธบริษัท 4 สี่คนแรกนั้น
คือใครบ้าง

ภิกษุรูปแรก

ในพระพุทธศาสนา คือ
พระอัญญาโกณฑัญญะ

ภิกษุณีรูปแรก

ในพระพุทธศาสนา คือ
พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี

อุบาสกคู่แรก

ในพระพุทธศาสนา คือ
ตปุสสะ และ ภัลลิกะ

อุบาสิกาคนแรก
ในพระพุทธศาสนา คือ
นางสุชาดา

สรุปความหมาย พุทธปณิธาน 4

พุทธบริษัท
ควรได้ศึกษา
พระสัทธรรม
อย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง

พุทธบริษัทควรได้ประพฤติปฏิบัติ
ตามพระสัทธรรม
ที่ทรงแสดงได้อย่างประจักษ์
ในผลของการประพฤติปฏิบัติ

พุทธบริษัทควรช่วยกันเผยแพร่
พระลัทธิธรรม ที่ได้ศึกษา
ปฏิบัติมาแล้วได้อย่างลุ่มลึก
และกว้างขวาง

พุทธบริษัทควรสามารถแก้ไขตอบโต้
การกล่าววิจารณ์จาบจ้วงบิดเบือน
หลักพระสัทธรรม
ให้ยุติลงด้วยความเรียบร้อย

A person wearing an orange robe, likely a Buddhist monk, is shown from the chest up. Their hands are clasped together in a traditional prayer gesture (Anjali Mudra). The background is a soft, out-of-focus warm light, possibly from a sunset or a fire. The right side of the image has a dark teal overlay where the text is located.

สรุปสั้น ๆ คือ ทรงมุ่งมั่นให้
พุทธบริษัท 4 ศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรม
เผยแผ่ธรรม และ แก้ปัญหาธรรม

กล่าวอีกนัยหนึ่ง **หน้าที่อันสำคัญยิ่ง**
ของพุทธศาสนิกชน มี 4 ประการ
คือ **ศึกษา ปฏิบัติ เผยแผ่ ปกป้อง**

ใบงานที่ 9

(กำหนดเวลาในการทำ 10 นาที)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ
ที่กำหนดให้ และแปลความ
ทั้งบอกช่วงเวลาการเกิดเหตุการณ์นั้น

ขอขอบคุณที่มาจาก : Helena Cuerva. เซน พระพุทธรูป.
[https://pixabay.com/th/photos/เซน พระพุทธรูป-509371/](https://pixabay.com/th/photos/เซน-พระพุทธรูป-509371/). ลงข้อมูลเมื่อ
วันที่ 31 ตุลาคม 2557

ใบงานที่ 9 เรื่อง พุทธปณิธาน 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ และแปลความ ทั้งบอกช่วงเวลาการเกิดเหตุการณ์นั้น
(กำหนดเวลา 10 นาที)

ครั้งหนึ่ง พระพุทธองค์ได้เล่าย้อนถึงเหตุการณ์เมื่อแรกตรัสรู้ให้พระอานนท์ฟังเกี่ยวกับเรื่องที่มาโรจบาปตน
หนึ่ง ซึ่งมีความประสงค์ไม่ให้พระพุทธองค์สั่งสอนเวไนยสัตว์ จึงมาทูลให้รับดับขันธปรินิพพานไปเสีย พระพุทธ
องค์ได้ตรัสตอบ ถึงเหตุผลในการดำรงพระชนม์ชีพอยู่ มีความว่า “ มารเราจักยังไม่ปรินิพพาน ตราบเท่าที่ภิกษุ
สาวก ภิกษุณีสาวก อุบาสกสาวก อุบาสิกาสาวกของเราจักยังไม่ฉลาด ยังไม่ได้รับแนะนำอย่างดี ไม่แก้แค้น
ไม่เป็นพหูสูต ไม่ทรงธรรม ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ไม่ปฏิบัติชอบ ไม่ประพฤติตามธรรม เรียนกับ
อาจารย์ตนแล้วยังบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้ง เปิดเผย จำแนก ทำให้ง่ายไม่ได้ ยังแสดงธรรมมีปาฏิหาริย์ข่มขี่
ปรับปาวาที่เกิดขึ้นให้เรียบร้อยโดยสหธรรมไม่ได้ ”

แปลความจากข้อความ

.....

.....

.....

.....

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดในช่วงเวลา

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ม.3/..... เลขที่.....

คำถาม

ท้ายบทเรียน

ในฐานะที่นักเรียนเป็นพุทธบริษัท 4
นักเรียนสามารถปฏิบัติตน
ตามหลักพุทธปณิธาน 4 ได้อย่างไร